

НАШІ ЮВІЛЯРИ

ВОЖЕГОВІЙ РАЇСІ АНАТОЛІЇВНІ – ЮВІЛЕЙ



20 червня 2025 року виповнюється 60 років від дня народження директора Інституту кліматично орієнтованого сільськогосподарства НААН, доктора с.-г. наук, професора, академіка НААН, Заслуженого діяча науки і техніки України Раїси Анатоліївни Вожегової – провідного вченого в галузі землеробства, сільськогосподарських меліорацій, селекції, насінництва, рослинництва та агроекології.

Раїса Анатоліївна народилась 20 червня 1965 р. у селі Довга Поляна Старооскольського району Білгородської області Російської Федерації. У 1987 році закінчила Кримський орден «Знак Пошани» сільськогосподарський інститут ім. М.І. Калініна за спеціальність «Плодоовочівництво і виноградарство».

Раїса Анатоліївна свою трудову діяльність розпочала в 1987 році на Кримській сільськогосподарській дослідній станції, де працювала упродовж 1987–2000 рр. на посадах молодшого, наукового і старшого наукового співробітника. З 2001–2010 рр. – працювала в Інституті рису НААН на посадах завідувача відділу, вченого секретаря і заступника директора з наукової роботи.

З 2010 р. і по 2022 р. Вожегова Р.А. обіймала посаду директора Інституту зрошуваного землеробства НААН.

З 2022 р. і по теперішній час Вожегова Р.А. обіймає посаду директора Інституту кліматично орієнтованого сільськогосподарства НААН.

У 2010 році Вожегова Р.А. захистила докторську дисертацію, в 2012 р. їй було присвоєно почесне звання «Заслужений діяч науки і техніки України», у 2013 р.

вона отримала вчене звання професора за спеціальністю «сільськогосподарські меліорації», у 2016 р. – обрана член-кореспондентом НААН, у 2020 – обрана академіком НААН.

Вожегова Раїса Анатоліївна – провідний вчений в галузі сільськогосподарських меліорацій, землеробства, рослинництва, селекції та агроекології. Її Наукові розробки з питань ефективного використання зрошуваних земель, покращення їх еколого-меліоративного та агрохімічного стану, оптимізації технологій вирощування с.-г. культур, селекційної розробки широко відомі науковій спільноті не лише в Україні, а й у світі та вносять вагомий вклад у стабілізацію агровиробництва на зрошуваних і неpolивних землях.

Значна увага в роботі Р.А. Вожегової приділяється практичному впровадженню науково-обґрунтованих систем землеробства в південному регіоні України, агро-екологічним питанням розробки ресурсозберігаючих та екологічно безпечних технологій, створенню нових генотипів, розробці сортової агротехніки та впровадженню у виробництво комплексних наукових розробок.

У науковому доробку вченої понад 1200 наукових праць, з яких 97 книг, 30 статей у журналах, що індексуються в міжнародних наукометричних базах Scopus та Web of Science Core Collection, 140 методичних рекомендацій, 30 авторських свідоцтв та патентів. Вона є автором 12 сортів рису та 8 сортів пшениці озимої, 1 сорту буркуну булого, 1 сорту помідору їстівного, 3 гібридів кукурудзи та 3 сорти мигдалю звичайного.

Раїса Анатоліївна приймає активну участь у підготовці кадрів. Під її керівництвом функціонує наукова школа, захистили дисертації 10 докторів наук, 17 кандидатів наук та 3 доктори філософії.

Раїса Анатоліївна має великий авторитет серед науковців, керівників і спеціалістів агропромислового виробництва південного регіону. Є керівником ПНД НААН 5 «Зрошуване землеробство», членом Координаційної ради з питань відновлення роботи та розвитку зрошуваних систем при Міністерстві аграрної політики і продовольства України. Вона є членом Українського товариства генетиків і селекціонерів ім. М.І. Вавилова, Українського товариства ґрунтознавців і агрохіміків, Ради ботанічних садів і дендропарків України, Асоціації «Українське насіннєве товариство».

Вона є головним редактором фахового міжвідомчого тематичного наукового збірника «Зрошуване землеробство» та журналу «Аграрні інновації», член редакційної колегії науково-практичного журналу «Сортівивчення та охорона прав на сорти рослин».

Раїса Анатоліївна є членом секції Наукової Ради Міністерства освіти і науки України з експертизи проєктів наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок за тематичним напрямом



«Аграрні науки та ветеринарія», Координаційної ради з питань відновлення роботи та розвитку зрошуваних систем та розвитку ринків сільськогосподарської продукції при Міністерстві аграрної політики та продовольства України; з питань забезпечення пом'якшення змін клімату при Міністерстві захисту довкілля та природних ресурсів України; науково-технічної ради Державного агентства водних ресурсів України, формування та реалізації державної політики у сфері розвитку водного господарства, робочої групи з питань консервації деградованих і малопродуктивних земель в Херсонській області; з розроблення стратегічних напрямів відновлення навколишнього природного середовища в наслідок аварії на Каховській ГЕС при Херсонській обласній державній адміністрації; Українського товариства генетиків і селекціонерів ім. М.І. Вавилова; Українського товариства ґрунтознавців і агрохіміків; Ради ботанічних садів і дендропарків України та членом Асоціації «Українське насіннєве товариство».

З першого дня повномасштабного вторгнення рф Раїса Анатоліївна не припиняла робити свій вклад у науку та розвиток сільського господарства України. За її ініціативи та безпосередньої участі, в умовах воєнного стану, було утворено потужну наукову установу – Інститут кліматично орієнтованого сільського господарства НААН (шляхом злиття наукових установ Херсонської області, які перебували на окупованій території Херсонської області, а саме: Інституту зрошуваного землеробства НААН, Інституту рису НААН та Південної державної сільськогосподарської дослідної станції Інституту водних проблем і меліорації НААН)

і започаткувала його роботу вже на території Одеської області. Сьогодні установа відіграє ключову роль у розробці державних заходів із відновлення орних земель, пошкоджених внаслідок військових дій, а також у відбудові іригаційних систем Півдня України.

Під її головуванням та її ініціативи організовано і проведено низку наукових заходів, які спрямовані на зменшення антропогенного впливу військових дій на сільське господарство Південного регіону України: науково-практична конференція «Наукові підходи до формування технологій вирощування сільськогосподарських культур в умовах змін клімату та воєнних дій», міжнародний захід «Вплив руйнування Каховського водосховища на екологію та економіку Північного Причорномор'я», науково-практичний семінар «Особливості проведення осінньої посівної компанії на півдні та сході України в умовах воєнного стану» тощо. За результатами заходів були напрацьовані рекомендації і пропозиції, які надано Кабінету Міністрів України, Міністерству аграрної політики та продовольства України, Міністерству захисту довкілля та природних ресурсів України, Національній академії аграрних наук України та органів місцевого самоврядування.

Раїса Анатоліївна, як науковець, znana не тільки в Україні, а й за її межами. В умовах війни вона почала активно відновлювати співпрацю з міжнародними установами та організаціями. Зокрема, прийняла участь у міжнародному саміті – COP-27, що відбувся під егідою Організації Об'єднаних Націй і FAO та виступила



з доповіддю на тему «Вода і продовольчі системи України», акцентувавши увагу на потужній роботі Інституту кліматично орієнтованого сільського господарства НААН з комплексного вирішення завдань адаптації аграрного сектора до глобальних кліматичних змін в умовах воєнного стану (14 листопада 2022 р., Єгипт, м. Шарм-ел-Шейх). Наразі налагоджено співпрацю з науково-виробничими організаціями Польщі, Молдови, Болгарії, Італії, Чехії, Латвії, Японії, Туреччини, Канади, Азербайджану, Китайської Народної Республіки та ін.

Протягом багатьох років Раїса Вожегова займається благодійною діяльністю. Неодноразово була активістом у збиранні коштів для тяжкохворих дітей Херсонської області. Вона була організатором «Дня донора крові» в наукових установах регіону. Під час війни особисто забезпечувала медикаментами та продуктами харчування жителів окупованого міста Херсон та сел. Наддніпрянське (малозабезпеченим сім'ям). Особисто долучалась до збору коштів для придбання приладів нічного бачення та автомобілів для ЗСУ, для лікування дітей, постраждалих від військової агресії, та для 14 окремої механізованої бригади імені князя Романа Великого. За активну життєву позицію, патріотизм, надання волонтерської допомоги та з нагоди відзначення Дня волонтера Вожеговій Р.А. було вручено Подяку від командування та особового складу військової частини 126 окремої бригади територіальної оборони (5 грудня 2022 р., м. Одеса), а у 2023 р. – Подяку від Військової Академії (12 травня 2023 р., м. Одеса).

Раїса Анатоліївна за плідну наукову діяльність була нагороджена Почесною грамотою і медаллю Верховної Ради України (2014 р., 2025 р.), Почесною грамотою Кабінету Міністрів України (2015 р.), Орденом княгині Ольги III ступеня (2020 р.), Почесними грамотами Національної академії аграрних наук України (2010, 2015, 2019 р., 2023 р.), Почесною відзнакою Національної академії аграрних наук України (2012 р., 2018 р.), неодноразово нагороджена грамотами Херсонської ОДА (2012 р., 2017 р.), Херсонської обласної ради (2013 р., 2017 р., 2024 р.), Одеської ОДА (2023 р., 2017 р.), Одеської обласної ради (2024 р.), Відзнакою Міжнародної Академії рейтингових технологій та соціології «Золота Фортуна» (2018 р.), медаллю «Народна шана Українським науковцям 1918–2018» (2018 р.), Грамотою міського голови (2019 р.) та багатьма іншими.

Колектив Інституту кліматично орієнтованого сільського господарства НААН від щирого серця вітає Раїсу Анатоліївну – натхненого лідера, вишукану пані, розкішну жінку, чудового організатора, досвідченого вченого й чуйну людину з Днем народження і Ювілеєм!

Ваш видатний внесок у розвиток науки, невтомна праця на ниві аграрної науки, високий професіоналізм та справжня відданість обраній справі є зразком мудрості, лідерства та натхнення для цілих поколінь науковців і практиків.

Бажаємо Вам натхнення, невичерпної життєвої енергії, родинного затишку, благополуччя, міцного здоров'я, здійсненню найсміливіших задумів і нових наукових досягнень!

*Колектив Інституту кліматично орієнтованого
сільського господарства НААН*